

Täysistunto

Torstai 14.9.2023 klo 16.00—19.29

3.4. Suullinen kysymys asumistuen leikkaamisesta (Minja Koskela vas)

Suullinen kysymys SKT 9/2023 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Myös vasemmistoliiton eduskuntaryhmän kysymys liittyi oikeastaan sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän kysymykseen, tai samaan aihepiiriin. Pahoittelen omaa virhettäni. — Edustaja Koskela, Minja, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.40 **Minja Koskela vas:** Arvoisa puhemies! Täällä salissa ministeriaitiosta on kuultu, että leikkaaminen on pakko, mutta kun katsomme hallituksen omia päätöksiä, niin näin ei suinkaan ole. Samaan aikaan, kun monien pienituloisten toimeentulo vähenee vuositasona jopa 2 000 euroa, siellä ministeriaitiassa istuvien henkilöiden verotus kevenee arviolta saman verran. Tämä ei ole oikeudenmukaista. [Suna Kymäläinen: Eikä pakko!]

Arvoisa puhemies! Ennen vaaleja pääministeri Orpo ja ministeri Grahn-Laasonen väittivät asumistuen valuvan asuntosijoittajille. Nyt hallitus on kuitenkin myöntänyt sen, mitä olemme pitkään yrittäneet sanoa, eli että vuokrat eivät laske asumistukea leikkaamalla. Nyt kun tämä seikka on kaikille selvä, kokoomuksesta on jopa ehdotettu, että pienituloiset voisivat itse yrittää tinkiä vuokriaan pienemmiksi. Ajatus markkinavuokrien tinkimisestä on tietenkin pienituloisten arjesta täysin irrallaan, mutta siitä huolimatta [Puhemies koputtaa] ja sen vuoksi kysyisin ministeri Grahn-Laasoselta, millaisia vaikutusarvioita hallitus on tehnyt [Puhemies koputtaa] asumistuen leikkausten vaikutuksista kaikkein pienituloisimpien ihmisten arkeen ja miten voidaan perustella se, että ministerien oma verotus kevenee [Puhemies: Nyt minuutti on kulunut, edustaja Koskela!] arviolta 2 000 euroa vuodessa samalla, kun pienituloisten... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Puhemies Jussi Halla-aho: Pyydän kaikkia huomioimaan nämä puheajkarajat. — Olkaa hyvä, ministeri Grahn-Laasonen.

16.42 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä oli kovin monta kysymystä. Ensinnäkin näistä vaikutusarvioista: Hallituksen esityksessä on laajat vaikutusarviot, ja se perustelu asumistuen säästöille on sama ennen vaaleja ja nyt vaalien jälkeen [Vasemmalta: Eihän ole!] ja myös tässä virkavastuulla tehdyssä vaikutusarviossa. Eli tavoittelemme julkisen talouden tasapainoa ja sitä, [Krista Kiuru: Ei se voi pitää paikkaansa!] että asumisen tuet kohdistuisivat entistä enemmän vähätuloisille, jotka eniten näitä asumistukia tarvitsevat. Ja samoin meidän asuntopoliitikassa ylipäättäänkin on se periaate, että kyetään myös esimerkiksi yhteiskunnan tu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2023 vp

kemaa vuokra-asuntotuotantoa kohdentamaan enemmän niille ihmisille, jotka ovat eniten tämän tuen tarpeessa. Nämä ovat ne perustelut.

Mitä tulee näihin vuokratasoihin ja muuhun, niin totta kai on niin, että kun asumistukea saadaan pääosin ja tulevaisuudessa vallan vuokra-asumiseen, niin se vuokra menee silloin vuokranantajille. Sitä, onko tällä esityksellä vaikutuksia vuokrien tasoon, ei [Puhemies koputtaa] pystytä tässä esityksessä todistamaan tai näyttämään toteen. Siitä on olemassa VATTin tutkimustietoa eri suuntaan tehdystä muutoksesta. [Puhemies: Nyt minuutti on kulunut, ministeri!] Mutta toivon, että saamme tutkimustietoa myös tämän esityksen vaikutuksista, että tieteentekijät [Puhemies: Ministeri!] tutkivat sen vaikutukset, ja tulen myös edistämään tätä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Pyydän nyt niitä, jotka haluavat tähän kysymykseen liittyen esittää lisäkysymyksen, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Saramo, olkaa hyvä.

16.43 Jussi Saramo vas (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! En ole yllättynyt siitä, että oikeistohallitus on kylmä, tuhoaa hyvinvointivaltiota, mutta siitä olen yllätynyt ja on aivan vastoin teidän omia perusteluitanne nyt se, mitä te olette tekemässä: 15 000 kotitaloutta on putoamassa toimeentulotuella. Jos ihminen on työtön, jos ihminen on toimeentulotuella, nythän vaan tuki siirtyy taskusta toiseen, mutta kun ihminen on töissä, pienipalkkaisia naisia palvelualoilla, niin te työnnätte heidät toimeentulotuella, jolloin heidän ei kannata tehdä töitä, koska ei jää mitään käteen. Te olette heikentämässä työn kannustimia, ja te olette viemässä nimenomaan pienipalkkaisten työntekijöiden toimeentuloa.

Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu myös asuntosijoittajista. Kojamon johto totesi, että nyt kun te viette ARAstakin rahaa, niin vuokrat tulevat nousemaan muutaman vuoden päästä asuntopulan vuoksi rajusti ja asuntosijoittajat tulevat rypemään rahassa. Pitääkin kysyä: [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] miten palvelualojen yritykset saavat henkilökuntaa, [Puhemies koputtaa] kun te viette kaikki mahdollisuudet toimia, sekä viette halvat asunnot että viette asumistuen pienipalkkaisilta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.45 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee asuntomarkkinoihin, niin ensinnäkin tässä on aika lailla ylitulkittu sitä, että tapahtuisi joku dramaattinen muutos. Pikemminkin vuokra-asuntoja on tällä hetkellä tarjolla paremmin kuin mitä on ollut aiempina vuosina, [Jussi Saramo: Tällä hetkellä!] ja ensi vuodelle valtiovarainministeriön pohjaesityksessäkin on puolentoista miljardin korotuskilainavaltuus. ARA-asuntojen rakentaminen tulee pääpiirteissään jatkumaan, ei mitään dramaattista muutosta. Hallitusohjelman pohjalta pyritään viemään kustannustehokkaampaan malliin ja ohjaamaan asunnot nimenomaan niille, joista varmasti edustaja Saramokin eniten on huolissaan, eli heille, jotka ovat lähimmässä asunnottomuuden vaarassa tai ovat eniten näiden yhteiskunnan, veronmaksajien rajallisilla varoilla tukemien asuntojen tarpeessa. [Eveliina Heinäluoman välihuuto] Heille pyrimme ohjaamaan entistä selkeämmin ne asunnot, joita yhteiskunta omilla varoillaan tukee.

Tärkeintä tietysti on se, että me saadaan kokonaisuudessaan asuntomarkkinan kustannuksia laskettua, purettua niitä normeja, joita on liikaa rakennettu yhteiskuntaan vuosi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2023 vp

kymmentenkin varrella, ja sitä työtä teemme rakentamislain korjaussarjan puitteissa ja myöskin rakentamismääräyskokoelman uudistamisen puitteissa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja viimeinen kysymys tästä aiheesta, edustaja Koskela, olkaa hyvä.

16.46 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulle jää edelleenkin epäselväksi, miten hallitus perustelee sen, että ministerien verotus kevenee saman verran kuin pienituloisten toimeentulo heikkenee.

Arvoisa puhemies! Hallituksen asumistukeen kaavailemia leikkauksia on perusteltu työllisyydellä, mutta asiantuntijoiden mukaan vaikutus on päinvastainen. Leikkaukset tulevat pahimmillaan pahentamaan erityisesti pääkaupunkiseudun työvoimapulaa, ja tämä johtuu siitä, että suojaosien poistuessa osa-aikatyön vastaanottaminen vaikeutuu. Lisäksi leikkaukset tulevat pudottamaan yhä useampia ihmisiä toimeentulotuen varaan, jolloin kannustimet ottaa työtä vastaan ovat kaikkein heikoimmat.

Hallitus on toistellut, että kukaan ei saa leikkausten seurauksena joutua kohtuuttomaan tilanteeseen, joten minä kysyisin nyt ministeri Grahn-Laasoselta: Onko kohtuullista, että lähihoitajana työskentelevän yksinhuoltajan ansiotulot ja ansiot voivat pienentyä jopa satoja euroja kuukaudessa? Miten tämä pienituloisimmilta leikkaaminen edesauttaa matala-palkka-alojen työllisyyttä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.47 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen monien tänä syksynä tuomien esitysten yhteisvaikutuksesta hyvin moni ihminen tulee työllistymään, [Juho Eerola: Kun työn verotus kevenee!] eli meidän politiikan tavoitteena on se, että hallituskauden aikana meillä on 100 000 ihmistä työllistä enemmän kuin tämän hallituksen aloittaessa. Nämä uudistukset tähtäävät pohjoismaiseen työn linjaan eli siihen, että työn tekeminen kannattaa kaikissa tilanteissa ja ihmiset pääsevät esimerkiksi osa-aikatyöloukusta kokoaikatöihin. [Li Anderssonin välihuuto] Pyrimme sekä lisäämään työpaikkojen määrää että sitten niitä mahdollisuuksia työllistyä, ja purkamalla kannustinloukkuja teemme työn tekemisestä kaikissa tilanteissa kannattavampaa. Nämä ovat ne muutokset, joihin pyritään.

Mitä tulee vielä tähän asumistukiudistuksen kokonaisuuteen, niin se on yksi osa tätä säästökokonaisuutta ja työllisyyskokonaisuutta. Tämän asumistukiudistuksen sisällä on sekä työllisyyttä lisääviä elementtejä että joitain elementtejä, jotka saattavat heikentää työn kannustimia joissain tilanteissa, mutta kokonaisvaikutuksiltaan tämä ei ole työllisyyttä heikentävä. [Puhemies koputtaa] Ja kun otetaan huomioon kaikki asumisen tukiin kohdistuvat, tänä syksynä annettavat esitykset, niin siinä [Puhemies koputtaa] työllisyysvaikutus jää positiivisen puolelle.

Kysymyksen käsittely päättyi.